

MEĐUNARODNO ISTRAŽIVANJE O PERCEPCIJI I STAVOVIMA NASTAVNIKA O ERASMUS + PROGRAMU

Izvještaj o rezultatima istraživanja

Jelena Kovačević, prof.
nastavnik izvrsni savjetnik

Vedrana Prkić, mag.oec.i univ.spec.oec.
nastavnik savjetnik

Požega i Županja, lipanj 2026.

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
1. UVOD	3
2. REZULTATI	4
2.1. Opći podaci	4
2.2. Iskustvo s Erasmus+ programom	7
2.3. Bez iskustva u Erasmus+ programu /	8
2.4. Stavovi o Erasmus+ programu	8
2.5. Percepcija prepreka	11
2.6. Percepcija koristi	13
2.7. Institucionalna podrška i informiranost.....	15
2.8. Održivost i primjena	16
2.9. Spremnost za sudjelovanje	17
3. ZAKLJUČAK	24
4. LITERATURA	26

SAŽETAK

Program Erasmus+ jedan je od najvažnijih programa Europske unije usmjerenih na obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Pokrenut s ciljem poticanja međunarodne suradnje, mobilnosti i cjeloživotnog učenja, Erasmus+ omogućuje učenicima, nastavnicima i obrazovnim ustanovama stjecanje novih znanja, kompetencija i iskustava kroz sudjelovanje u međunarodnim projektima, stručnim usavršavanjima i razmjenama. Program doprinosi razvoju kvalitetnijeg, uključivijeg i suvremenijeg obrazovnog sustava te jačanju europskih vrijednosti poput tolerancije, interkulturalnosti, suradnje i aktivnog građanstva.

Sudjelovanje u Erasmus+ programu nastavnicima pruža mogućnost stručnog i osobnog razvoja kroz edukacije, aktivnosti praćenja rada, međunarodne seminare i suradnju s kolegama iz različitih europskih zemalja. Takva iskustva doprinose razmjeni primjera dobre prakse, unapređenju nastavnih metoda, razvoju digitalnih i jezičnih kompetencija te povećanju profesionalne motivacije i samopouzdanja nastavnika. Osim profesionalnih koristi, Erasmus+ doprinosi i razvoju otvorenosti prema različitim kulturama, fleksibilnosti i spremnosti na inovacije u odgojno-obrazovnom radu. Za učenike Erasmus+ aktivnosti predstavljaju priliku za stjecanje novih znanja i vještina, unapređenje komunikacijskih i jezičnih kompetencija te razvoj socijalnih i interkulturalnih sposobnosti. Sudjelovanjem u međunarodnim projektima učenici razvijaju samostalnost, odgovornost, timski rad i kritičko mišljenje, a istovremeno upoznaju različite kulture, obrazovne sustave i načine života. Takva iskustva često pozitivno utječu na njihovu motivaciju za učenjem, samopouzdanje i spremnost za buduće obrazovne i profesionalne izazove.

Dobrobiti Erasmus+ programa vidljive su i na razini škole. Uključivanjem u međunarodne projekte škole jačaju svoju vidljivost i međunarodnu suradnju, unapređuju kvalitetu nastave te potiču inovativnost i modernizaciju obrazovnog procesa. Erasmus+ projekti doprinose razvoju školskog kurikulumu, primjeni suvremenih metoda rada, internacionalizaciji škole i stvaranju poticajnog okruženja za učenike i nastavnike. Također, škole kroz Erasmus+ ostvaruju nova partnerstva i mogućnosti daljnjih projekata i suradnji.

S obzirom na brojne obrazovne, profesionalne i osobne koristi koje Erasmus+ program pruža, važno je istražiti stavove i percepcije nastavnika o njegovoj ulozi i značaju u obrazovnom sustavu. Analiza stavova nastavnika može pružiti vrijedne uvide u njihova iskustva, motivaciju za sudjelovanje, percepciju koristi i izazova programa te njegov utjecaj na kvalitetu nastave i profesionalni razvoj. Rezultati takvih istraživanja mogu doprinijeti boljem razumijevanju važnosti međunarodne suradnje u obrazovanju i unapređenju buduće provedbe Erasmus+ aktivnosti.

Ključne riječi: Erasmus+, međunarodna mobilnost, stručno usavršavanje, međunarodna suradnja, profesionalni razvoj nastavnika, interkulturalne kompetencije, cjeloživotno učenje, obrazovanje, učenici, škola

1. UVOD

Međunarodno istraživanje o percepciji i stavovima nastavnika o programu Erasmus+ provedeno je u razdoblju od 31. ožujka 2026. do 31. svibnja 2026. godine.

Cilj istraživanja bio je prikupiti podatke o iskustvima, stavovima, razini informiranosti, preprekama, koristima, institucionalnoj podršci te održivosti i primjeni aktivnosti programa Erasmus+ u obrazovnim ustanovama. Također, istraživanje je nastojalo utvrditi na koji način sudjelovanje u Erasmus+ programima doprinosi profesionalnom razvoju nastavnika, unaprjeđenju nastavnih kompetencija, međunarodnoj suradnji te kvaliteti odgojno-obrazovnog rada.

Istraživanje je provedeno zbog potrebe za boljim razumijevanjem iskustava nastavnika koji su sudjelovali ili žele sudjelovati u Erasmus+ projektima. Dobiveni rezultati mogu poslužiti kao podloga za unapređenje sustava informiranja, pružanje kvalitetnije institucionalne podrške, uklanjanje prepreka za sudjelovanje te razvoj budućih aktivnosti i politika povezanih s međunarodnom mobilnošću i suradnjom u području obrazovanja.

Kako bi se dobila što šira i reprezentativnija slika o sudjelovanju, iskustvima i izazovima stručnjaka u obrazovanju, istraživanje je obuhvatilo ispitanike iz većeg broja europskih i drugih zemalja. Anketni upitnik bio je dostupan na hrvatskom i engleskom jeziku, čime je omogućeno sudjelovanje nastavnika i drugih obrazovnih stručnjaka iz različitih nacionalnih i kulturnih okruženja.

Sudjelovanje u istraživanju bilo je dobrovoljno i anonimno. Prikupljeni podaci obrađeni su isključivo u statističke svrhe, uz poštivanje načela povjerljivosti i zaštite osobnih podataka. Na temelju dobivenih odgovora nastojalo se steći sveobuhvatan uvid u iskustva, stavove, prepreke, koristi, održivost i razinu informiranosti o programu Erasmus+.

Anketni upitnik sastojao se od 34 pitanja raspoređena u nekoliko tematskih cjelina koje su obuhvaćale demografske podatke ispitanika, iskustva sudjelovanja u Erasmus+ programima, percepciju koristi i izazova, institucionalnu podršku, informiranost te primjenu stečenih znanja i iskustava u svakodnevnom radu.

Tijekom provedbe istraživanja prikupljeno je ukupno 512 valjano ispunjenih upitnika iz Republike Hrvatske i drugih zemalja uključenih u istraživanje. Rezultati istraživanja prikazani su kvantitativnom analizom te su predstavljeni u obliku grafikona i tabličnih prikaza prema pojedinim pitanjima iz anketnog upitnika.

Istraživanje su provele Jelena Kovačević, prof. iz Ekonomske škole Požega i Vedrana Prkić, mag. oec. i univ. spec. oec., iz Obrtničko-industrijske škole Županja, s ciljem doprinosa boljem razumijevanju uloge i značaja programa Erasmus+ u profesionalnom razvoju nastavnika i unaprjeđenju kvalitete obrazovanja.

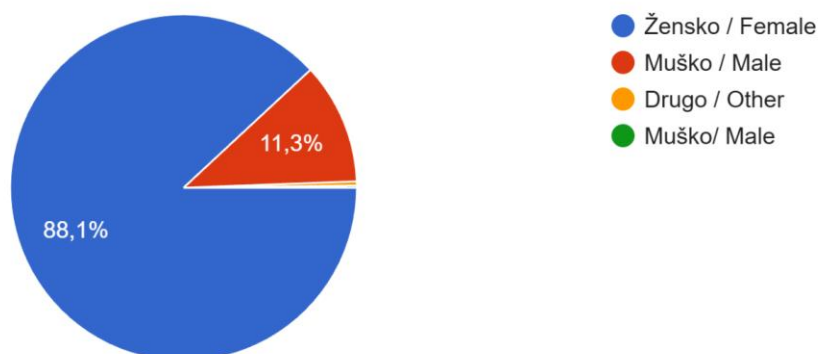
2. REZULTATI

2.1. Opći podaci

3.1.3

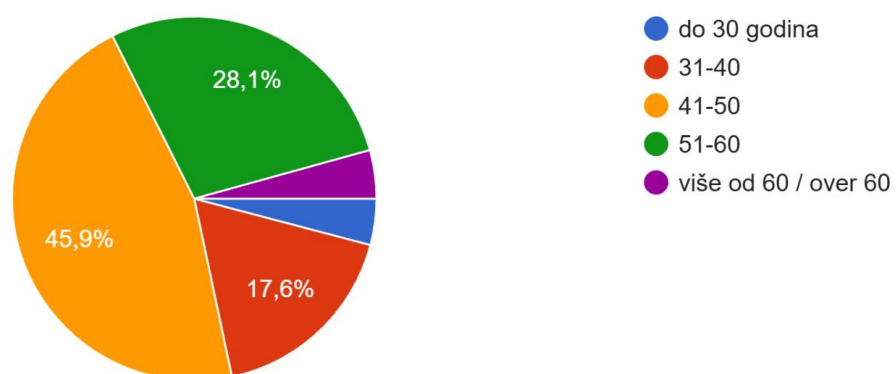
1. Spol / Gender

512 odgovora

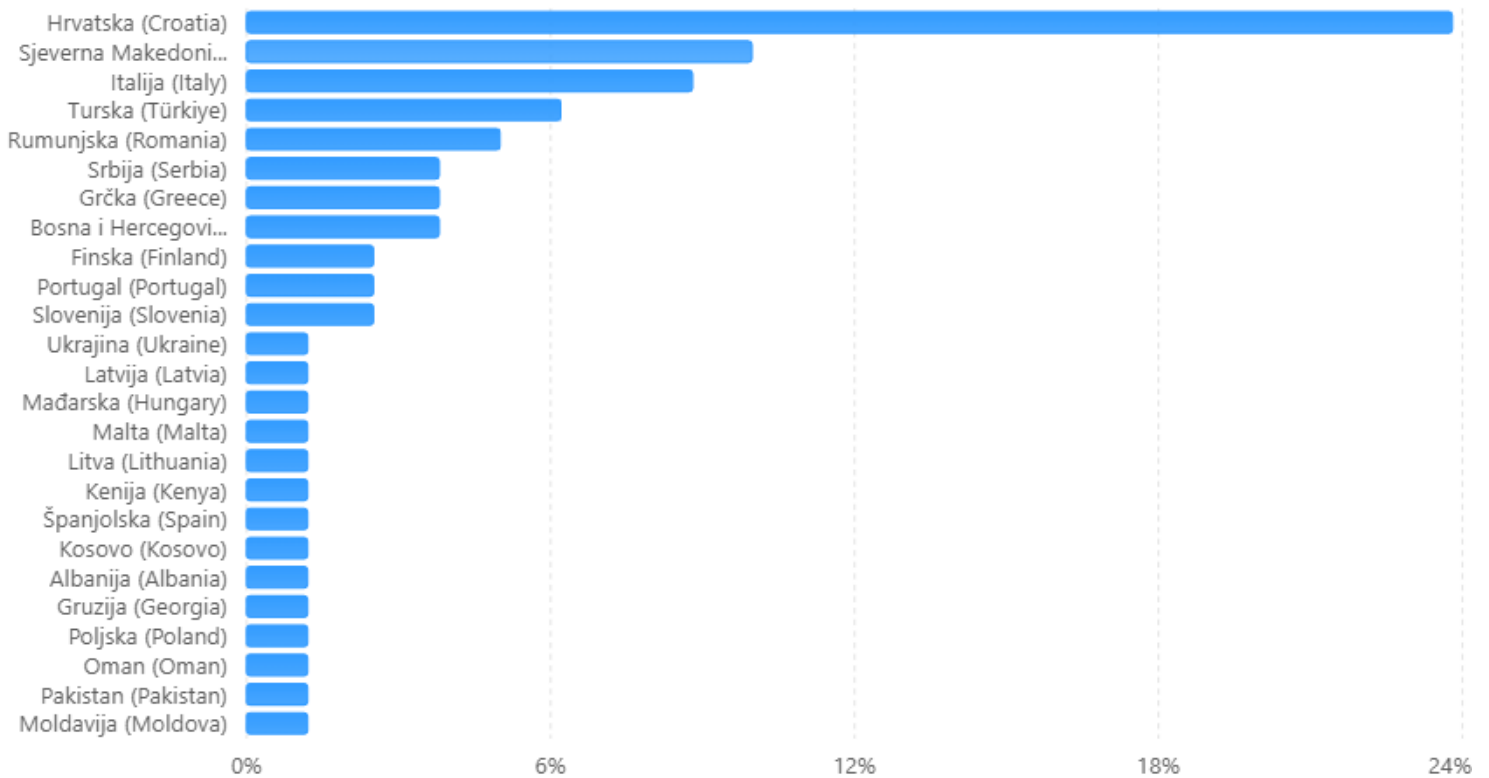
2. Dob / Age

512 odgovora

3. Država

Distribucija ispitanika prema državi podrijetla

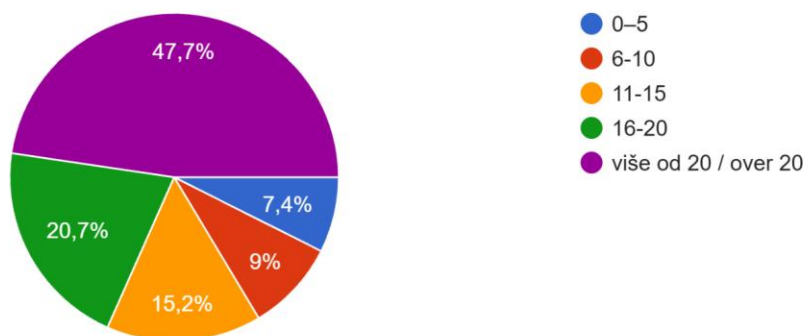
4. Vrsta ustanove / Type of institution

512 odgovora

5. Godine radnog iskustva / Years of teaching experience

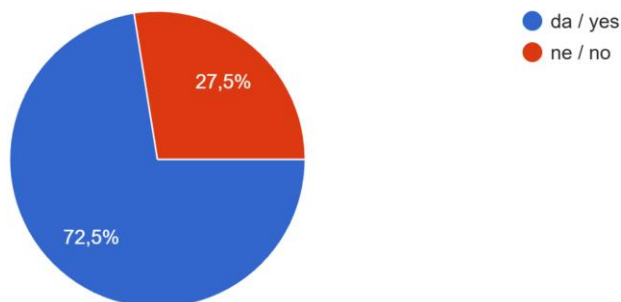
512 odgovora

2.2. Iskustvo s Erasmus+ programom

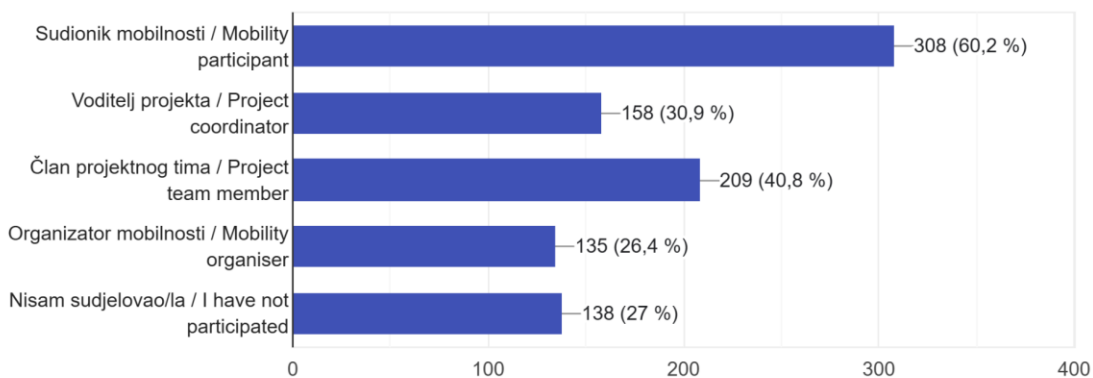
6. Jeste li sudjelovali u Erasmus+ programu? / Have you participated in the Erasmus+ programme?

512 odgovora

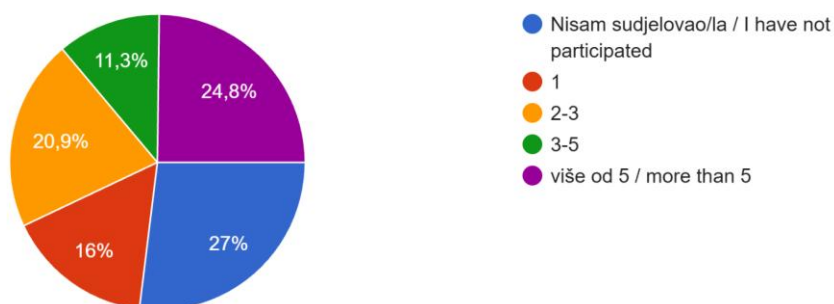
7. Ako da, u kojoj ulozi? (moguće više odgovora) / If yes, in which role? (multiple answers possible)

512 odgovora

8. Koliko puta ste sudjelovali? / How many times have you participated?

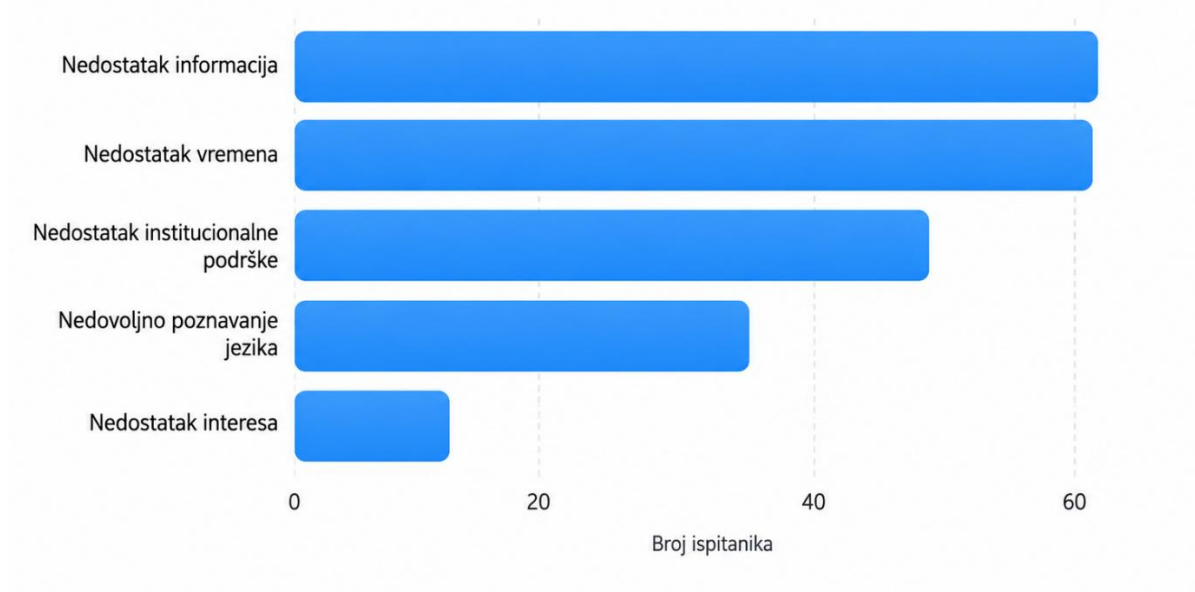
512 odgovora

2.3. Bez iskustva u Erasmus+ programu

Glavni razlozi za ne sudjelovanje u Erasmus+ aktivnostima

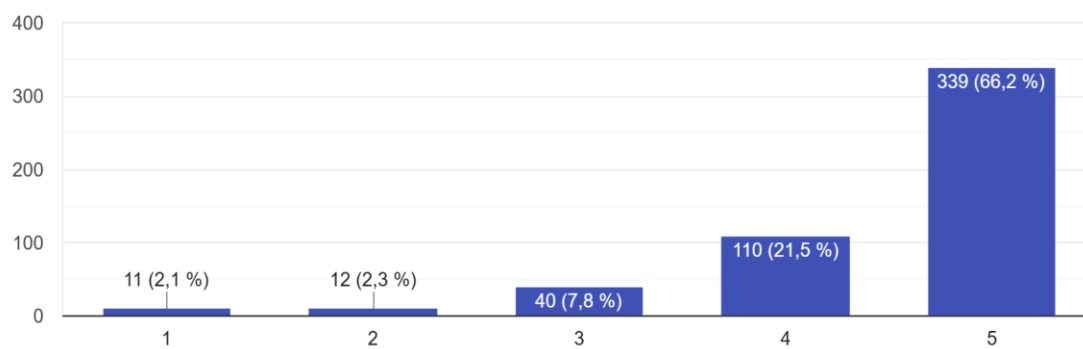
Učestalost razloga koje su naveli ispitanici koji nisu sudjelovali u Erasmus+ aktivnostima.

2.4. Stavovi o Erasmus+ programu

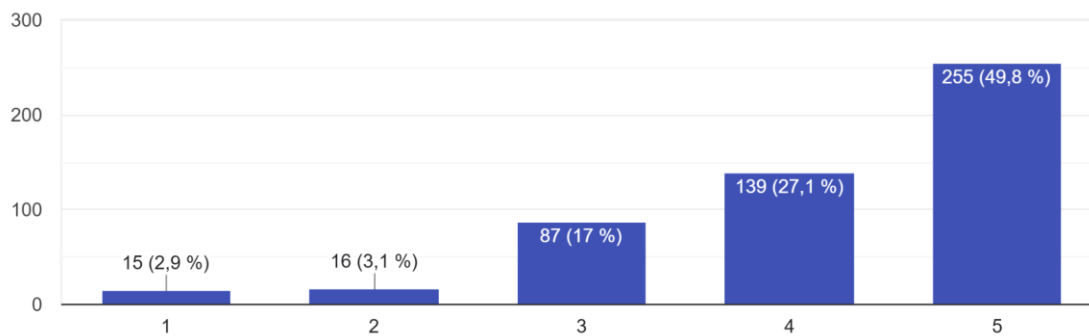
10. Erasmus+ doprinosi profesionalnom razvoju nastavnika. / Erasmus+ contributes to teachers' professional development.

512 odgovora

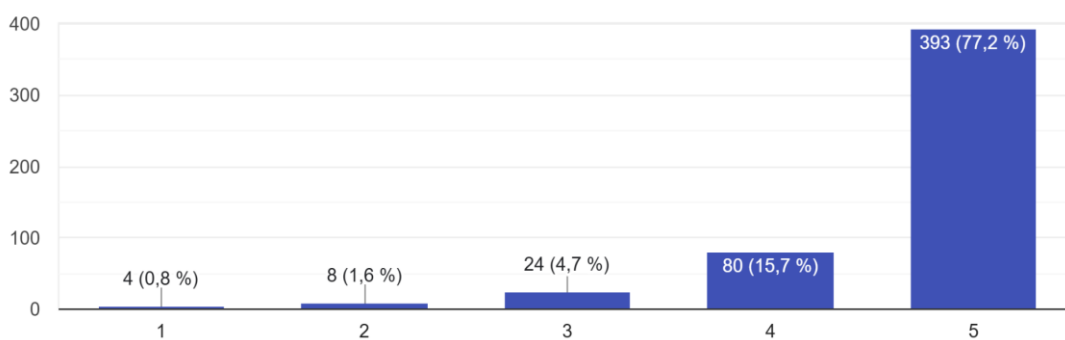
11. Erasmus+ poboljšava kvalitetu nastave. / Erasmus+ improves the quality of teaching.

512 odgovora

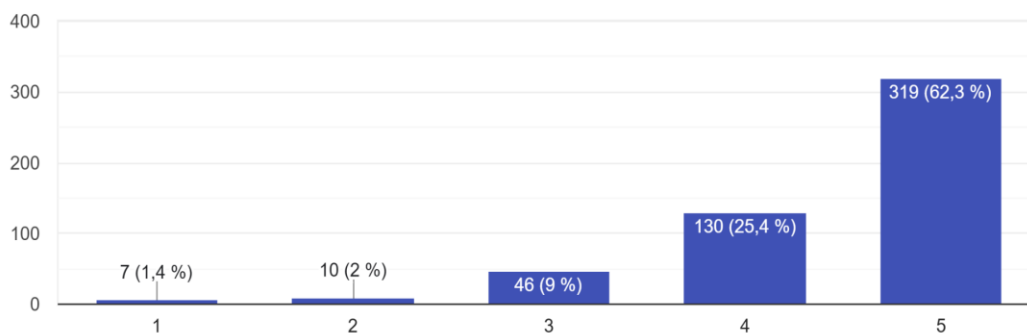
12. Erasmus+ povećava međunarodnu suradnju škola. / Erasmus+ strengthens international cooperation between schools.

509 odgovora

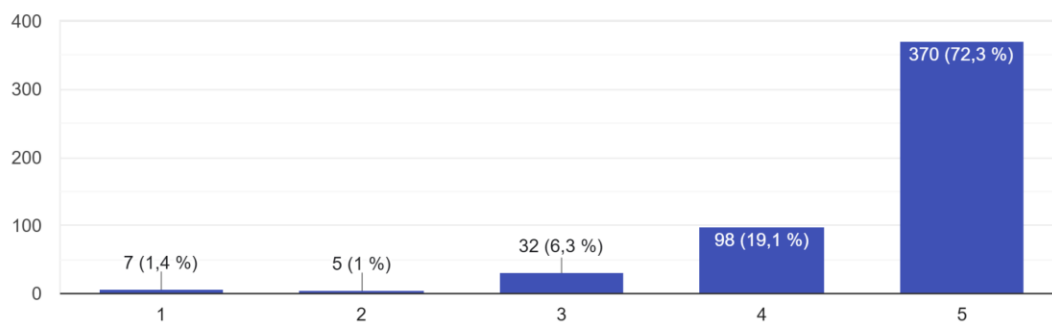
13. Sudjelovanje u Erasmus+ programu povećava motivaciju nastavnika. / Participation in Erasmus+ increases teachers' motivation.

512 odgovora

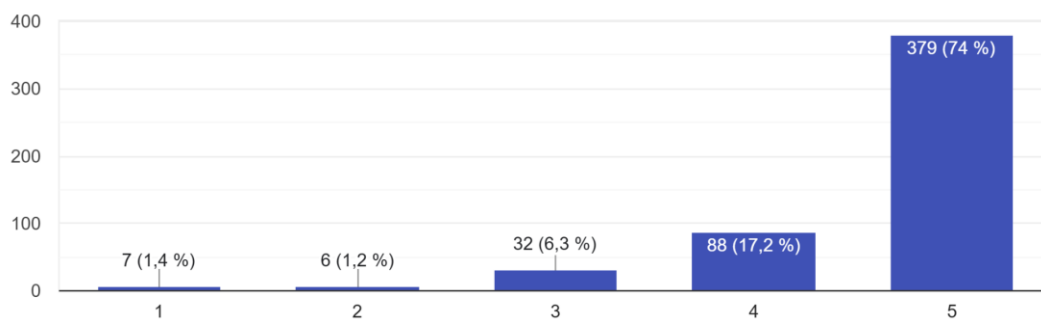
14. Erasmus+ pozitivno utječe na učenike/studente. / Erasmus+ has a positive impact on pupils/students.

512 odgovora

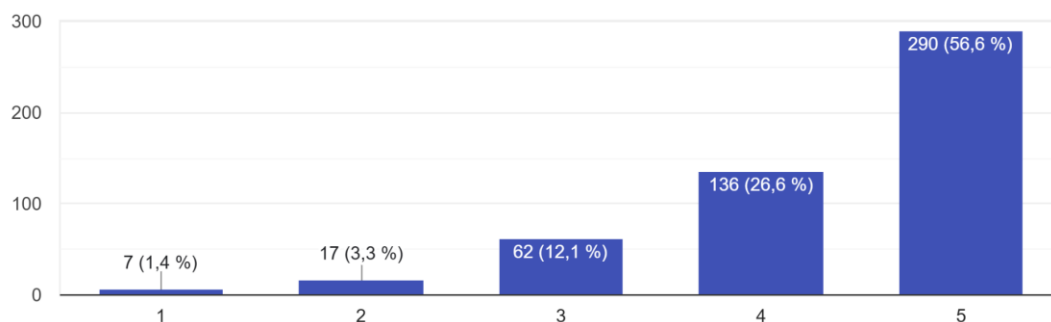
15. Erasmus+ razvija interkulturalne kompetencije nastavnika. / Erasmus+ develops teachers' intercultural competences.

512 odgovora

16. Erasmus+ doprinosi inovacijama u nastavi. / Erasmus+ contributes to innovation in teaching.

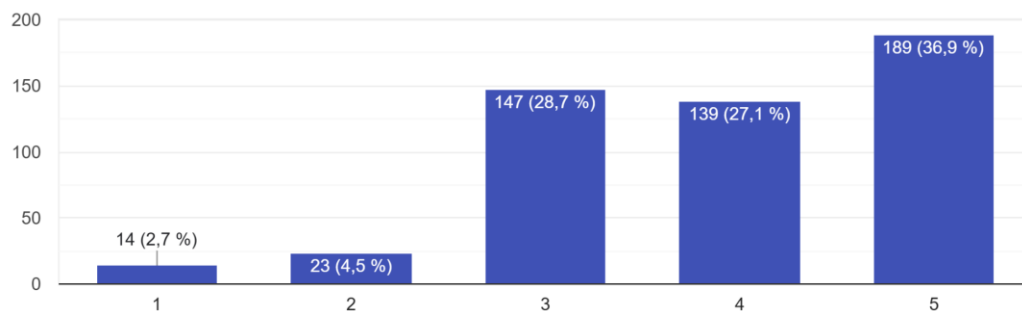
512 odgovora

2.5. Percepcija prepreka

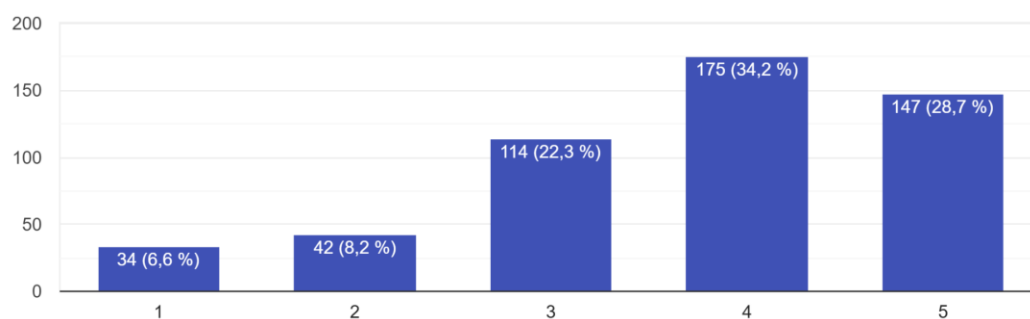
17. Administracija u Erasmus+ projektima je prezahtjevna. / Erasmus+ project administration is too demanding.

512 odgovora

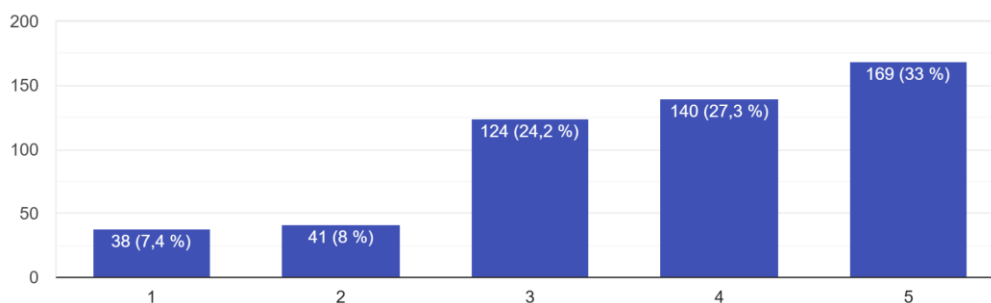
18. Nedostatak vremena otežava sudjelovanje. / Lack of time makes participation difficult.

512 odgovora

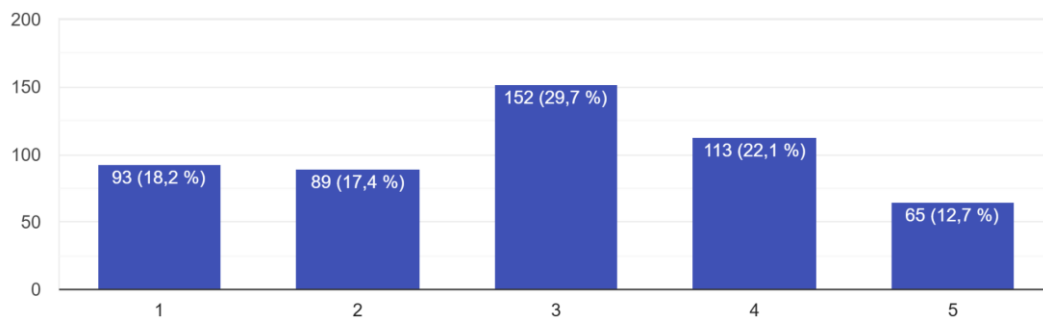
19. Nedostatak institucionalne podrške otežava sudjelovanje. /Lack of institutional support makes participation difficult.

512 odgovora

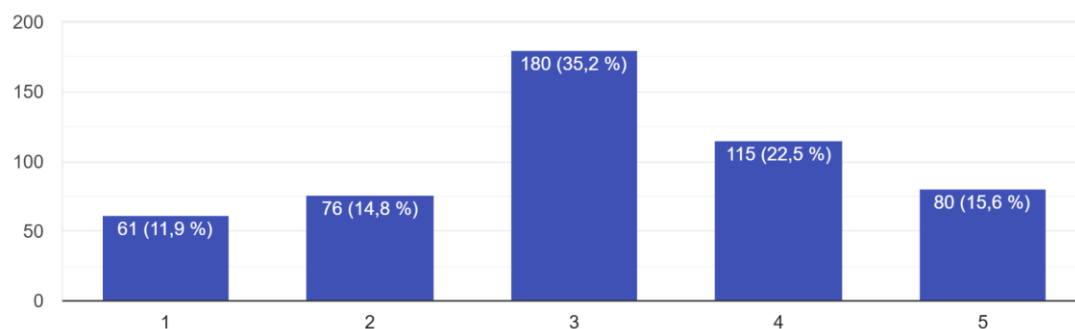
20. Jezične barijere otežavaju sudjelovanje. / Language barriers make participation difficult.

512 odgovora

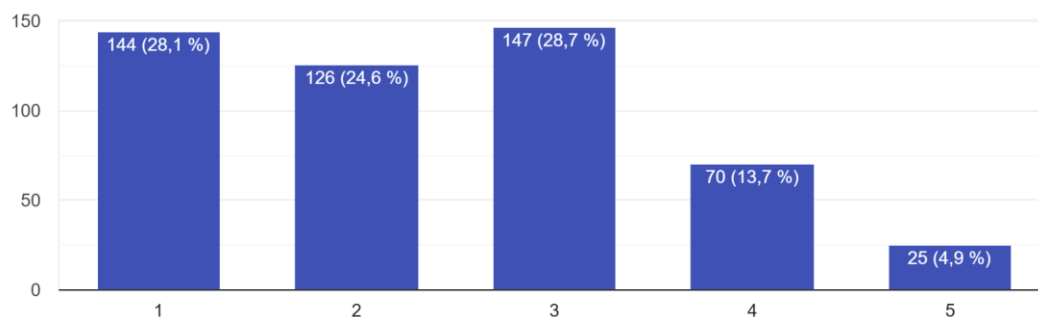
21. Financijska sredstva nisu dovoljna. / Financial support is insufficient.

512 odgovora

22. Učenici su nedovoljno zainteresirani, motivirani i angažirani. / Students' level of interest, motivation and engagement is low.

512 odgovora

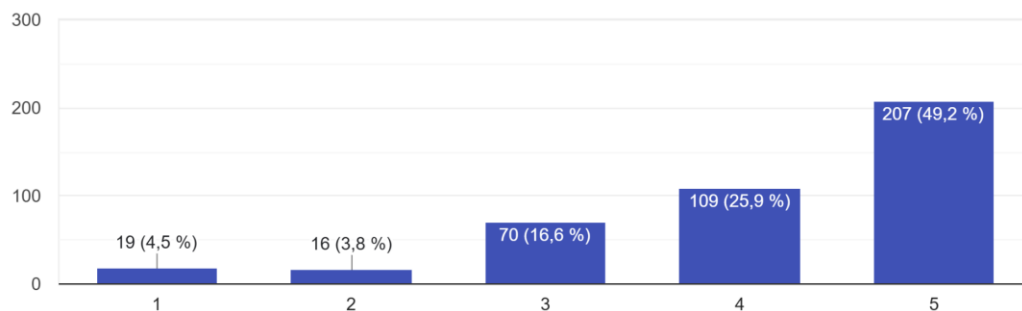

2.6. Percepcija koristi

23. Sudjelovanje u Erasmus+ programu poboljšalo je moje nastavničke kompetencije.

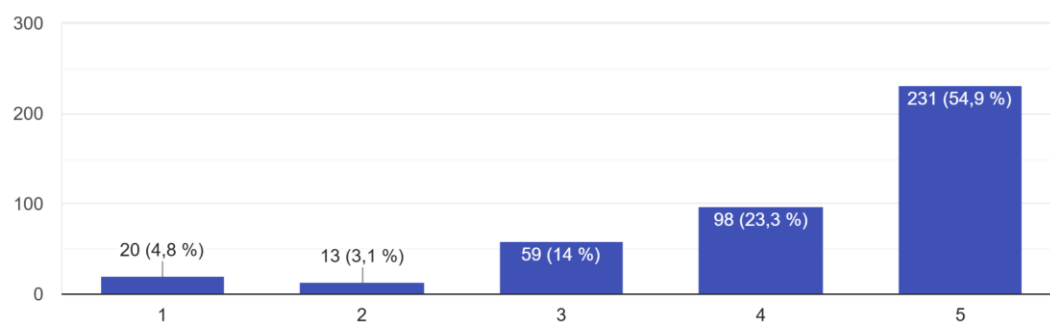
/Participation in Erasmus+ improved my teaching competences.

421 odgovor

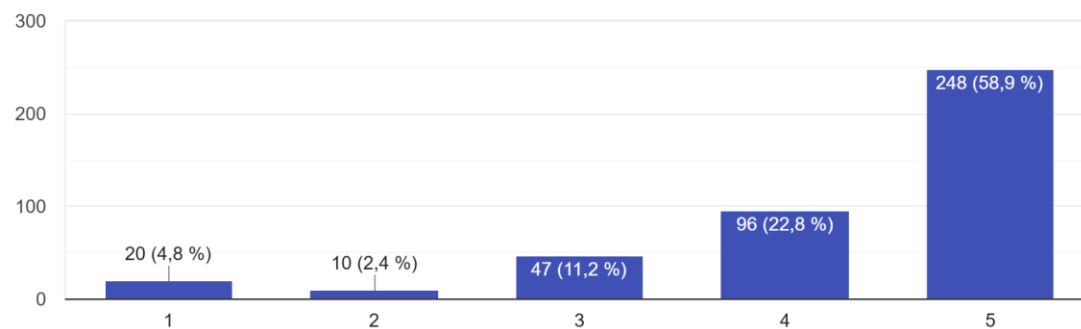
24. Erasmus+ je povećao moje samopouzdanje u radu. / Erasmus+ increased my professional confidence.

421 odgovor

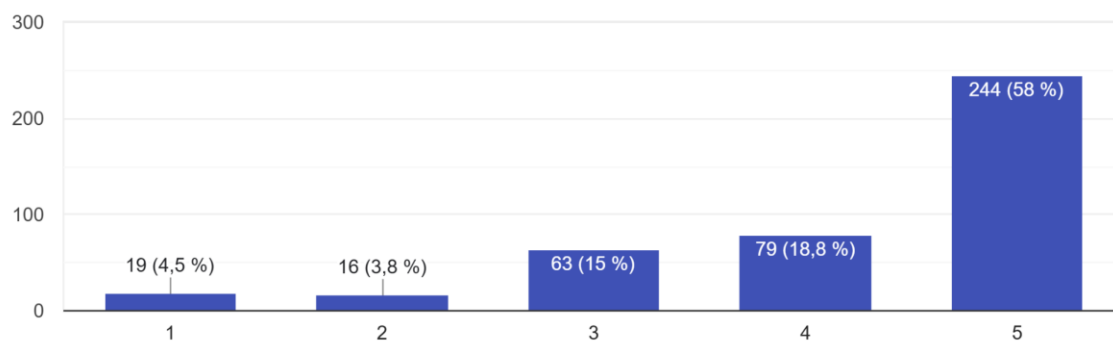
25. Erasmus+ je proširio moju profesionalnu mrežu. / Erasmus+ expanded my professional network.

421 odgovor

26. Erasmus+ je pozitivno utjecao na moju karijeru. / Erasmus+ had a positive impact on my career.

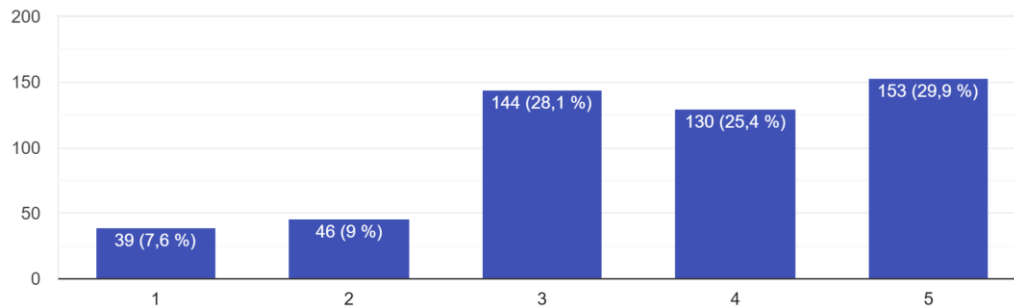
421 odgovor

2.7. Institucionalna podrška i informiranost

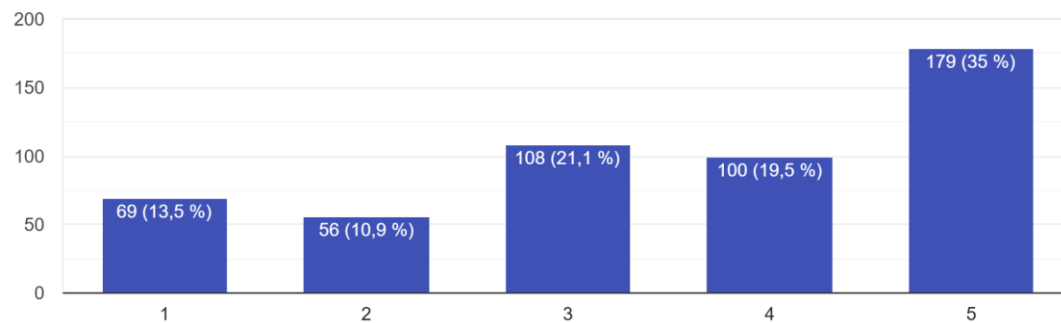
27. Smatram da sam dobro informiran/a o mogućnostima i postupku prijave za Erasmus+ projekte. / I feel well informed about Erasmus+ opportunities and application procedures.

512 odgovora

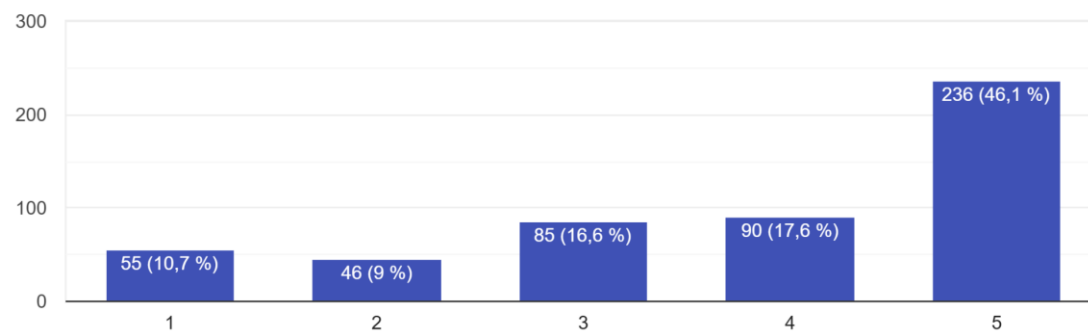
28. Informacije o Erasmus+ projektima jasno se komuniciraju unutar moje ustanove. / Information about Erasmus+ projects is clearly communicated within my institution.

512 odgovora

29. Moja ustanova aktivno potiče sudjelovanje u Erasmus+ programu. / My institution actively encourages participation in the Erasmus+ programme.

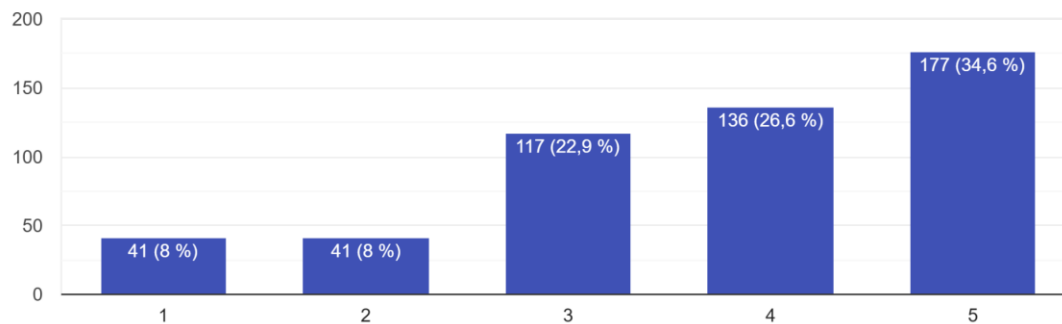
512 odgovora

2.8. Održivost i primjena

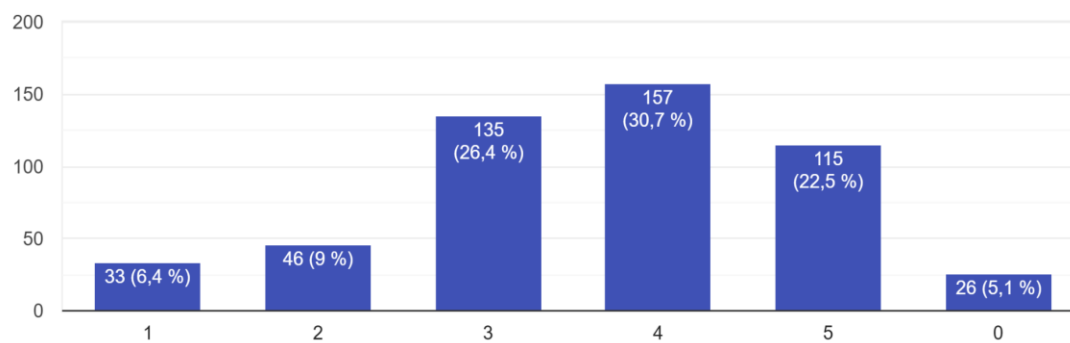
30. Znanja i vještine stečene kroz Erasmus+ sustavno se dijele s kolegama. / Knowledge and skills gained through Erasmus+ are systematically shared with colleagues.

512 odgovora

31. Rezultati Erasmus+ projekata uspješno se integriraju u svakodnevnu nastavnu praksu. / Results of Erasmus+ projects are successfully integrated into everyday teaching practice.

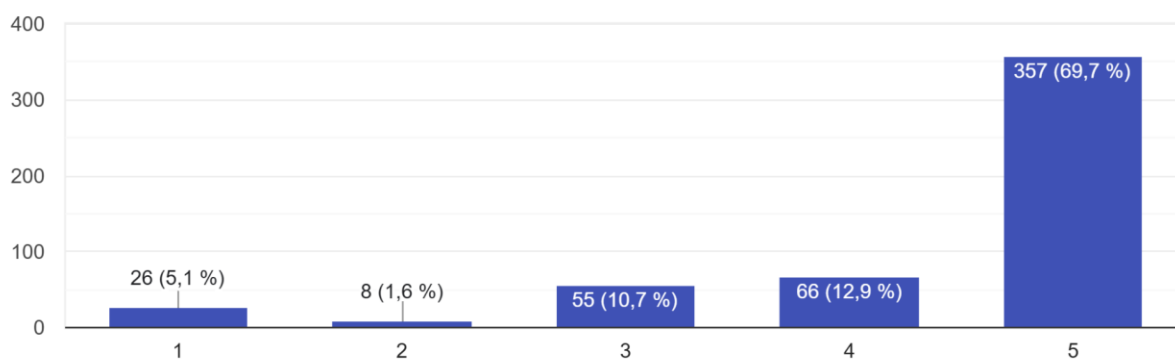
512 odgovora

2.9. Spremnost za sudjelovanje

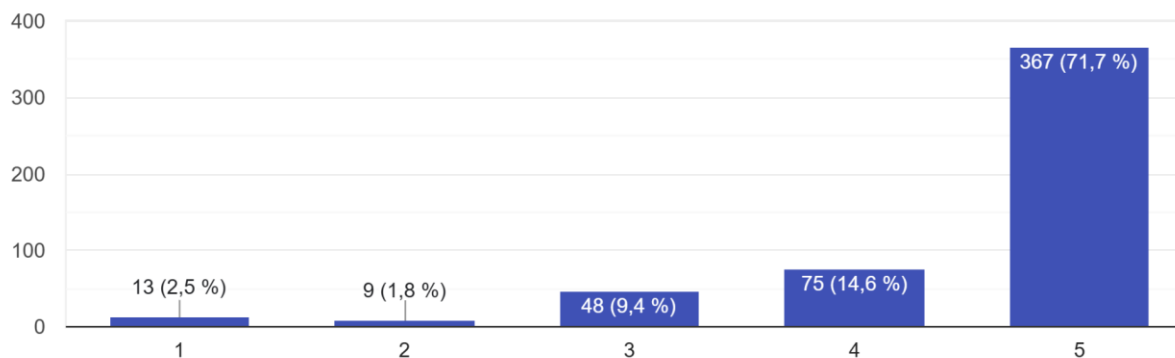
32. Želio/Željela bih (ponovno) sudjelovati u Erasmus+ programu. / I would like to participate in the Erasmus+ programme (again).

512 odgovora

33. Preporučio/Preporučila bih Erasmus+ program drugim nastavnicima. / I would recommend the Erasmus+ programme to other teachers.

512 odgovora

34. Koje bi promjene mogle unaprijediti sudjelovanje nastavnika (i učenika) u Erasmus+ projektima?

Manje papirologije
.
Podrška ravnatelja
Manje papirologije.
Motivation
Smanjenje papirologije
Not sure
Sve ok
Manje administrativnog opterećenja, uvođenje aktivnosti Erasmus+ koordinacije u satnicu (onima koji ih provode), podrška institucije u smislu organiziranja razmjene iskustva i prezentiranja mogućnosti.
Osloboditi koordinatora redovne nastave u danima intenzivnih priprema za odlaznu ili dolaznu mobilnost. U većem udjelu uračunati Erasmus u satnicu koordinatora (sada je 1 ili nijedan sat).
Ne mogu se sjetiti
Da ima više mogućnosti usavršavanja prilikom samog pisanja projekta koje je plaćeno od poslodavca.
Smanjenje administracije
Motivacija, dijeljenje inf
Uvažavanje činjenice da je to vrlo zahtjevan posao koji se treba nagraditi (financijski, slobodnim danima...)
Less paperwork when writing the projects
For my country actually erasmus projects are highly appreciated so most schools and teachers want to take part.
Jačati intrinzičnu motivaciju, nuditi još raznolikije sadržaje i teme kako bi se svatko mogao pronaći u njima i osjetiti interes za njih, jačati primjenjivost sadržaja u svakodnevnoj praksi.
Povećanje profesionalnog i osobnog rasta.
Jezične vještine
A follow up project that requires involved teachers and administrative to actively use the experience within the institution they work in.

Kvalitetnija podrška na razini škole

Satnica za Erasmus koordinatora

Rules and regulations more simplified and clean for all people

Free flow of information and opportunities.

Offer free or subsidized language courses (especially English)
Create simple guides: "How to join Erasmus+ in 5 steps"

Promjena finacijske prirode. Povećati finacijske potpore projektima.

Simpler application process

Small scale projects

Dovoljno je otići i vidjeti kako to druge države rada

More support at the production of documentation and specifically on the beneficiary module!

Nulla

U NPP unjeti Erasmus+project.

Being able to choose

Transparentnija evaluacija projektnih prijedloga, veća zainteresiranost školskog managementa

keeping in touch / short session (approx. 15-25 minutes) of periodic communication (say once every 3-6 months)

Nastavnici uglavnom nisu zainteresirani za sudjelovanje u Erasmus+ projektima zbog velikog obima posla i odgovornosti koje dolaze s izvješćima. Ponekad ne mogu uskladiti rad u nastavi i rad na projektu. Veliki su problemi u organizaciji zamjena za nastavnike koji su na mobilnosti.

ne znam

U našoj školi razlog nemotivacije je taj što uvijek idu isti ljudi i onda se nitko drugi nema volje prijaviti.

Projekte uglavnom pišu i provode uvijek iste osobe iz škole a ostali se uključuju po potrebi ili vlastitoj želji. Više edukacija/radionica za pisanje i provedbu pomogli bi možda da se osnaže timovi u školama i motivira veći broj nastavnika da aktivno sudjeluju i u samoj prijavi (pisanju projekta) kao i provedbi (organizacija mobilnosti, administracija, diseminacija itd)

Možda manje papirologije, jednostavniji obrasci, i druge teme, npr vise vezane uz jezike

Svi bi htjeli putovati ali rijetki su spremni na planiranja i dokumentaciju koju Erasmus zahtijeva. Roditelji učenika koji putuju na mobilnost ponekad nisu spremni biti domaćini, učenici trebaju biti aktivniji u aktivnostima. Puno znači podrška kolega i uprave...

škole umjesto da se odrade sati prebacuju na kolege unutar aktiva i time ih stvaraju potencijalnu preopterećenost. Ostali bi nastavnici (koji nisu dio Erasmus tima) trebali poticati učenike na sudjelovanje u projektima, a ne suprotno.

Jednostavnija administracija

Lakša prijava, više projekata

Lakše pronalaženje partnerskih škola. Nažalost škola u kojoj radim nije na obali ili u Zagrebu, pa je onda pronalazak partnera puno teži. Većina kad čuje RH, pomisli da je obala u pitanju, a kad čuje da to ipak nije tako, više se ne javljaju. Nekoliko puta smo to iskusili. S tim da smo na 1.5h od zračne luke i Zagreba.

Svakako bi više finansijskih sredstava unaprijedilo mogućnosti organizacije sudjelovanja nastavnika i učenika, ali i pojednostavnjena administracija.

More information

Molim vas više informacija kako sudjelovati jer još nikada nisam. mvacka@gmail.com

Priznavanje satnice koordinatorima u srednjim školama za projekte. Priznavanje stručnih zamjena kada su osobe odsutne i slično.

Veća jasnoća kod upita prema Ampeu u vezi nejasnoća (troškovi o raspodjela iatih, javne nabave i sl.) Edukacije računovođa i ravnatelja.

Uključivanje sati u redovnu satnicu tjednog zaduženja nastavnika. Vrlo teško dobiju voditelji projekta a kamo li ostali koji sudjeluju.

Trebam nekog tko bi mi sve pojasnio od 0 kao malom djetetu kako bih ušla u isto i to ljeti kad imam vremena

Koordinatorima i članovima tima dat sate zaduženja, novčana potpora voditeljima (uzasno puno slobodnog vremena potrošeno na Erasmus, jedina nagrada je putovanje, no ono je s djecom pa osim uživanja nosi i puno odgovornosti. Previše vremena...

Happy travelling around the world, cross-cultural exchange, language skills improvement, new acquaintances, new experience and knowledge.

Nemam odgovor.

Vidjeti razlike u nastavnom procesu u drugim zemljama i podijeliti svoja iskustva s drugima od važnosti je cuti kako je je organizirana nastavu.

Edukacija o izradi projekata. Sustavno poticanje i podrška za izradu i provedbu projekata od strane ravnatelja škole.

Не треба промени во овој вид. Се што било порано метод е добро. Треба децата да сфатат дека треба да научат ако сакаат успех. Читањето книги е неизбежно и здравото учење. А наставникот да си ги држи часовите и добро да поучува. Со вакви проекти се губи наставата, и не се реализира наставната програма од предметите

Rasterećenje od nastave (staviti u normu vođenje/aktivno sudjelovanje ako traje cijelu godinu), bolja podrška vodstva škole i kolega, uključivanje više kolega u provedbu projekata, ne suditi nešto što nisi i sam probao učiniti.

Pomoć pojedincima koji žele ići

Inovativnija nastava i poučavanje.

Xcxcx

Vrednovanje sudjelovanja na Erasmus projektima/aktivnostima u službenoj satnici/plaći

Financijska naknada ili konkretnija smanjena satnica za koordinate. Ja sam odustala od Erasmusa, unatoč sjajnim iskustvima. Shvatila sam da sam jeftina radna snaga na kojoj počiva uspjeh Erasmusa. Tu ne mislim samo na moju instituciju nego i na krovnu, europsku. To je rudarski posao, a radiš ga besplatno. Tko voli, nek izvoli, ja više neću. Sudjelovanje i angažman učenika također ovisi o našem radu i znanju. Treba platiti učitelje!

Korištenje aparata za simultarno prevođenje jer mislim da je jezik jedan od većih razloga što se kolege ne odlučuju na Erasmus. I manje papirologije bi trebalo biti.

Da se više ističu njegove pozitivne strane.

Manje "nepotizma" u projektnim timovima. Ljudi/Koordinatori (barem neki) trebali bi shvatiti da Erasmusu nije svrha putovati (za to služe turističke agencije), i to sa svojim prijateljima/kolegama, nego graditi profesionalne fair-play odnose i misliti na dobrobit škole - svih učenika i djelatnika - ispred osobnih benefita.

Snažniji poticaj sustava kroz različite mehanizme.

Više podrške od strane institucije i kolega.

Dostupnije mobilnosti. Poznajem mnogo učitelja koji bi voljeli sudjelovati, ali njihova škola nije u Erasmusu ili nemaju podršku da se Erasmus pokrene

Edukacije vezane uz pisanje Erasmus projekata

Personal development and perspectives

-

Manje administracije

Više informacija za sve profesore.

Novčana kompenzacija učiteljima koji sudjeluju u Erasmus projektima.

Smanjenje administrativnog opterećenja, veća informiranost i edukacija i institucionalna podrška

Ravnomjerna raspodjela obveza unutar projektnog tima

Vođenje projekata treba više vrednovati. Uključiti u redovnu satnicu.

Podrška ustanove

Nisam sudjelovala, pa ne znam što bih preporučila.

More financial support, writing less reports, easy application and high acceptance rate.

Pomoc oko administracije, cesce mobilnosti
Manje administracije, manja satnica nastavnika prije odlaska (radi lakše pripreme za odlazak)..
No comment
...
Sudjelovanje u aktivnostima, nažalost često puta mi se čini da je Erasmus nekima samo putovanje i izbjivanje s nastave. To dosta negativno utječe na cjelokupnu sliku o projektu koji bi trebao biti odličan.
Više prikaza (reklamiranja) programa, da nastavnici mogu odabrati primjerene za sebe.
Less documentation, more help from the school leadership
Bolja informiranost i mogućnost većeg odabira na kojim programima sudjelovati

Analiza odgovora ispitanika pokazala je da nastavnici i stručnjaci u obrazovanju Erasmus+ program prepoznaju kao vrijednu priliku za profesionalni razvoj, međunarodnu suradnju, usvajanje novih znanja i razvoj interkulturalnih kompetencija. Međutim, istaknuli su i niz izazova te prijedloga koji bi mogli povećati sudjelovanje nastavnika i učenika u projektima.

Najčešće spominjana potreba odnosi se na smanjenje administrativnog opterećenja. Sudionici smatraju da su prijavni obrasci, izvještaji i ostala dokumentacija previše složeni i vremenski zahtjevni. Mnogi predlažu pojednostavljenje procedura prijave i izvještavanja, jasnije upute te lakše korištenje digitalnih platformi povezanih s Erasmus+ programom.

Drugo najvažnije područje odnosi se na vrednovanje rada projektnih koordinatora i članova timova. Velik broj ispitanika naglašava da vođenje Erasmus+ projekata zahtijeva značajan dodatni angažman koji se najčešće odvija izvan redovne satnice i bez odgovarajuće naknade. Predlaže se uključivanje rada na Erasmus+ projektima u redovnu normu nastavnika, povećanje broja sati namijenjenih koordinatorima, financijska stimulacija te službeno priznavanje rada kroz napredovanje u struci.

Ispitanici također ističu važnost veće institucionalne podrške. To uključuje podršku ravnatelja, stručnih službi, računovodstva i kolega, kao i kvalitetniju organizaciju zamjena za nastavnike tijekom mobilnosti. Mnogi smatraju da bi škole trebale Erasmus+ projekte prepoznati kao strateški važan dio razvoja ustanove, a ne kao dodatnu aktivnost pojedinaca.

Kao važan čimbenik navodi se i veća informiranost i edukacija. Sudionici predlažu organiziranje više radionica, seminara i mentorstva za nastavnike početnike, izradu praktičnih vodiča za prijavu i provedbu projekata te sustavno predstavljanje primjera dobre prakse. Posebno se naglašava potreba za edukacijama ravnatelja, računovođa i ostalih zaposlenika uključenih u provedbu projekata.

Brojni ispitanici smatraju da bi veća financijska sredstva doprinijela kvalitetnijoj provedbi Erasmus+ aktivnosti. Predlaže se povećanje iznosa financiranja mobilnosti, dodatna sredstva za

škole domaćine, financiranje stručnih zamjena te osiguravanje sredstava za jezičnu pripremu sudionika.

Kao prepreke sudjelovanju često se navode jezične barijere, zbog čega ispitanici predlažu organizaciju besplatnih ili subvencioniranih tečajeva stranih jezika te veću višejezičnu podršku tijekom prijave i provedbe projekata.

Dio ispitanika ukazuje na potrebu za većom transparentnošću i pravednijim odabirom sudionika, ističući kako u pojedinim ustanovama u projektima često sudjeluju iste osobe. Predlažu jasnije kriterije odabira, transparentnije natječajne postupke i omogućavanje većem broju nastavnika i učenika da sudjeluju u mobilnostima.

Također se naglašava važnost jačanja motivacije i promocije Erasmus+ programa, kroz predstavljanje koristi programa, razmjenu iskustava sudionika, veću vidljivost rezultata projekata te sustavno poticanje učenika i nastavnika na uključivanje.

Sveukupno gledajući, odgovori ispitanika pokazuju da bi povećanje sudjelovanja nastavnika i učenika u Erasmus+ projektima bilo moguće ostvariti prvenstveno kroz smanjenje birokracije, bolje vrednovanje rada projektnih timova, jaču institucionalnu i financijsku podršku, kvalitetnije informiranje i edukaciju te osiguravanje transparentnijih i dostupnijih mogućnosti sudjelovanja za sve zainteresirane sudionike. Takve bi mjere dodatno ojačale održivost programa i povećale njegov pozitivan utjecaj na obrazovne ustanove, nastavnike i učenike.

3. ZAKLJUČAK

U međunarodnom istraživanju o percepciji i stavovima nastavnika prema Erasmus+ programu sudjelovalo je 512 ispitanika iz više europskih i izvan-europskih zemalja. Analiza demografskih obilježja pokazala je da su među ispitanicima dominirale osobe ženskog spola, koje su činile gotovo 90% uzorka. Najveći udio ispitanika pripadao je dobnoj skupini od 41 do 50 godina (45,9%), što upućuje na zastupljenost nastavnika s bogatim profesionalnim iskustvom i razvijenim kompetencijama za procjenu učinaka Erasmus+ programa.

Prema državi podrijetla, najveći broj sudionika dolazio je iz Republike Hrvatske (23,8%), dok je 10% ispitanika bilo iz Sjeverne Makedonije. Preostali sudionici dolazili su iz brojnih drugih država, što istraživanju daje međunarodni karakter i omogućuje usporedbu iskustava u različitim obrazovnim sustavima. Najveći broj ispitanika zaposlen je u osnovnim školama (više od 40%), dok gotovo polovica sudionika (oko 50%) ima više od 20 godina radnog iskustva u obrazovanju.

Rezultati pokazuju da većina ispitanika ima izravno iskustvo sudjelovanja u Erasmus+ programu. Oko 60% sudionika sudjelovalo je u ulozi sudionika mobilnosti, približno 40% kao članovi projektnog tima, dok je oko 30% obnašalo ulogu voditelja projekta. Također, više od jedne trećine ispitanika (oko 35%) sudjelovalo je u Erasmus+ aktivnostima više od pet puta, što ukazuje na visoku razinu uključenosti i kontinuirano sudjelovanje u programu.

U segmentu koji se odnosi na percepciju učinaka Erasmus+ programa rezultati potvrđuju izrazito pozitivan stav ispitanika. Oko 67% sudionika smatra da Erasmus+ značajno doprinosi profesionalnom razvoju nastavnika, dok približno polovica ispitanika ističe njegov doprinos unapređenju kvalitete nastave. Posebno se ističe percepcija međunarodne suradnje, pri čemu oko 80% ispitanika smatra da Erasmus+ značajno povećava suradnju među školama na međunarodnoj razini. Nadalje, oko 60% ispitanika u potpunosti se slaže da program povećava motivaciju nastavnika za profesionalni rad i razvoj.

Pozitivan utjecaj Erasmus+ programa na učenike također je visoko vrednovan. Oko 70% ispitanika smatra da Erasmus+ pozitivno utječe na učenike, dok jednak postotak ističe njegov doprinos razvoju interkulturalnih kompetencija nastavnika. Više od polovice ispitanika smatra da Erasmus+ potiče inovacije u nastavi te doprinosi modernizaciji obrazovnog procesa.

Kada je riječ o preprekama sudjelovanju, ispitanici najčešće ističu administrativno opterećenje i nedostatak vremena. Oko 65% sudionika smatra da je administracija povezana s Erasmus+ projektima prezahtjevna, dok gotovo 70% navodi nedostatak vremena kao značajnu prepreku sudjelovanju. Također, približno 60% ispitanika smatra da nedostatak institucionalne podrške otežava uključivanje nastavnika u Erasmus+ aktivnosti. Jezične barijere preprekom smatra oko 30% ispitanika, dok se jednak broj ispitanika prema tom pitanju izjašnjava neutralno. S druge strane, financijska sredstva većina ispitanika ne prepoznaje kao ključni problem, budući da manje od 30% smatra da su dostupna sredstva nedostatna. Također, rezultati pokazuju da motivacija učenika nije značajna prepreka za provedbu Erasmus+ aktivnosti. Samo oko 5% ispitanika u potpunosti smatra

da učenici nisu motivirani za sudjelovanje, dok se približno 14% djelomično slaže s tom tvrdnjom. Nasuprot tome, oko polovice ispitanika djelomično ili u potpunosti odbacuje takvu tvrdnju.

U području percepcije koristi Erasmus+ programa rezultati dodatno potvrđuju njegovu vrijednost za profesionalni razvoj nastavnika. Oko 50% ispitanika smatra da je sudjelovanje u programu značajno unaprijedilo njihove profesionalne kompetencije, dok više od polovice ističe povećanje samopouzdanja u radu. Gotovo 60% ispitanika navodi da je Erasmus+ proširio njihovu profesionalnu mrežu suradnika, a jednak udio smatra da je sudjelovanje pozitivno utjecalo na njihov profesionalni razvoj i karijeru.

Rezultati vezani uz institucionalnu podršku pokazuju da više od 40% ispitanika smatra kako njihove ustanove aktivno potiču sudjelovanje u Erasmus+ programima. Istodobno, oko 35% sudionika smatra da se informacije o Erasmus+ mogućnostima jasno i pravodobno komuniciraju unutar njihovih ustanova.

U segmentu održivosti i primjene rezultata Erasmus+ projekata, oko 35% ispitanika u potpunosti se slaže da se stečena znanja i vještine sustavno dijele s kolegama, dok se dodatnih više od 25% djelomično slaže s tom tvrdnjom. Međutim, rezultati pokazuju da postoji prostor za unapređenje integracije projektnih rezultata u svakodnevni odgojno-obrazovni rad. Naime, samo oko 23% ispitanika u potpunosti smatra da se rezultati Erasmus+ projekata uspješno integriraju u redovnu nastavnu praksu.

Općenito zadovoljstvo Erasmus+ programom vrlo je visoko. Gotovo 70% ispitanika izrazilo je želju za ponovnim sudjelovanjem u Erasmus+ aktivnostima, a približno jednak udio ispitanika preporučio bi sudjelovanje u programu svojim kolegama. Navedeni rezultati potvrđuju da Erasmus+ program predstavlja značajan alat za profesionalni razvoj nastavnika, međunarodnu suradnju i unapređenje kvalitete obrazovanja, unatoč izazovima povezanim s administrativnim zahtjevima, organizacijom vremena i institucionalnom podrškom.

4. LITERATURA

1. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/hr> (pristupljeno 2. 6. 2026.)
2. <https://www.ampeu.hr/erasmus> (pristupljeno 2. 6. 2026.)
3. <https://www.esn.hr/> (pristupljeno 2. 6. 2026.)